

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Segneri E Societate Jesu, Qvadrageinta
Sermones**

Segneri, Paolo

Antverpiae, 1695

Sermo VI. Die Martis post Primam Dominicam. Quanta sit peccatoris,
quamque summa stultitia, sese contra Deum opponere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52734](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52734)

advolutus supplex id peterem, frustra tamen operam & verba perderem, idque ab ipsis me impetraturum minime sperarem. Despero, inquam, despero: sed cur? an quia obstinati sunt, perfidi, & protervi? id quidem minime mi DEUS! sed quia ego peccator sum. Quam enim ratione hanc veritatem Auditoribus meis persuadere confidam, cum ego eos inter, qui me auscultant, pessimus sum? Tu ergo, mi DEUS! defectum meum benigne supplere, illumque solum, quem supplex efflagito, favorem mihi concedere digneris: unicum nimirum animam ex tot ac tantis presentibus mihi dona! Ita te per Sanguinem illum sacratissimum, quem in Crucis trunco profudisti, per liventes illas Vulnerum plagas, per tormenta & agonem mei amore exantlatum obtestor! Fortunatum me, & felicem! si tantum matutino hoc tempore mihi lucrum accederet; quas grates Tibi, quæ laudem encomia rependerem? quantum bonitatem tuam prædica-

rem? Saltem sperare id mihi liceat! Sed quæ illa tandem erit anima? tua forsitan, o femina, quæ tanto tempore inter libidines, emarcuisti, nec isto è luto eluctari potes? An tu forsitan, Iracunde & furore sathanico effervescentes, usor projecte, adulter impudens, aut perfide scarie? An tu, qui contra conscientie stimulos, & animi remorsus gravem peccatorum sarcinam, tanta annorum intercapedine nunquam integrè deposuisti? Animam volo Domine, & perditissimam quidem: an eam mihi negas? an forsitan injuriam tibi feci, dum unam solum peterem? multas ergo sperabo, & forsitan omnes. An non enim, dilecti Auditores, an non in Iosaphati valle singuli congregabimur? ne permittite ergo, ut eo in loco à nobis mutuo dividamur, aut separemur; sed in id unum incumbite, ut ad dexteram locati, salvi omnes & securi, ad triumphum & gloriam destinati, nemine eum tanta sua ignominia excluso, comparemus.

SERMO SEXTVS.

DIE MARTIS POST PRIMAM DOMINICAM

Cum intrasset Iesus Hierosolymam, commota est universa civitas, dicens, quis est hic? Et ingressus Iesus in templum DEI, eiecit omnes vendentes, & ementes in templo. Matth. 21.

83.

Nescio.

Nescio, equidem, unde
evenerit, Auditores,
ut deliri praxeritarum
ac infelicium ætatum
homines, viles ple-
rumque, & ignavos deos, potius,
quam nobiles ac generosos adorave-
rint. Pervagamini, si lubet; diver-
sos cæcæ gentilitatis populos, & vi-
debitis, eos immensam stupidorum
Deorum turmam, saxa motu caren-
tia, truncos & metalla omni ratione
ac sensu destituta coluisse. Ægyptum
præ aliis delirasse deprehendo, quæ vix
colonum aut agricolam habuit, cui
non Deus aliquis in horto suo nasce-
retur; ad generandos deos solo opus
erat ligone; porrum omne germinans
novum erat Numen; omnis cepa, ru-
pto telluris utero enata, nova Deitas
fuit. O animalia fortunata! quod ma-
gis sordida & abjecta, eod magis felicia!
thus enim & incensum non adolebant
aquilis, aut leonibus, sed lacertulis &
vermibus. Turpiusne aliquid repti-
lium & insectorum est scarabæo?
hunc tamen antiquæ Siens incolæ
Deum habebant. Quid testudine inep-
tius? hanc Troglotyæ adorabant.
Bove quid stupidius? hunc fumanti
acerrâ Heliopolitani colebant. Quid
olentius caprâ? hanc Mendani sup-
plices coluerunt. Unde tanta stulti-
tia, Auditores, cum tantam cetero-
quin mortalibus sciamus inesse super-
biam? an non pudendum, lunato ge-
nu vilissimarum creaturarum quis-
quillas colere, casque tam deformes,
tam abominandas adolere thura ab-
jectissimis animalculis, quæ pedibus

contrita calcantur? facile est, si mea
me non fallit opinio, solutionem
huic dubio invenire: impij illi Ido-
lorum cultores, instinctu naturæ in-
superabili agnoscebant, esse aliquod
in orbe numen, quod rebus omnibus
dominetur: malebant ergo se subji-
cere DEO vili ac debili, quam nobili ac
potenti. Scelerati oderunt divinam
potentiam; sic DEUS, quisquis vo-
let, stupidus licet ac sensu destitutus,
modò sit impotens & imbellis ad vin-
dictam, qualem sibi stultus Marcion
finxit. Patrocinator opinioni meæ
Theodoreus, qui Philistæos muscam
adorare affirmat, animal immundum
& sordidum, eam solùm ob causam,
quod incrimine profus sit, & aculeo, a-
liisque armis careat; sic enim impudè
peccare se posse arbitrantur, possunt-
que DEUM suum, si fortè adversum
vel iratum eum sentiunt, vel manu
abigere, vel stabello fugare, aut oris
anhelitu dissipare, atque ided *quam*
viventem stabellis expellunt, ejus signu-
ram DEUM appellaverunt. Tam sto-
lidi delirum hac ætate quempiam es-
se, non crediderim: non est, O pec-
catores, non est DEUS, qualem cre-
ditis multò Is potentior est, quam ve-
litis: timendus ergo & reverendus
est. Videte, hodiernâ die quid agat,
ut admiratione ætonita tota civitas
percunctetur, *Quis est hic?* Ecce e-
nim mitissimus ceteroquin Servator,
vultu ad severitatem composito, dex-
teram flagello armat, circumstantem
urbam graviter increpat, invehitur
asperè, contortis funiculis cedit, ter-
ret omnes, ac reverentiam docet, non

tantum suæ personæ, sed etiam pa-
ricibus templi DEO dicati debitam.
Quid facieris miseri, ut iustum decli-
neris? quod abscondimini infelices?
in quod asyllum confugietis? ubinam
tuti latebitis? quin meum potius con-
siliium amplectimini, ut scilicet ab hoc
loco pedem prius non moveatis, quam
DEI potentiam cum timore & tremore
agnoveritis, atque unâ summam
peccatoris demerentiam, qui eodē teme-
ritatis, quis credat? pertingit, ut au-
deat se DEO opponere: *contra omni-
potentem*, verba sunt Jobi, *roboratus
est: & infano fastu ac superbia tetendit
adversus eum erecto collo.*

II. Et verò quis non expavescat
hodiernâ die, dum intuetur Chri-
stum savientem in turbas; everten-
tem scamna & sedilia, fugantem è
templo pecudes & animalia, Eccle-
siam confusione, civitatem horrore
miscentem? illa potentia omni alteri
merito præfertur, quæ debilioribus
contenta est instrumentis, & paucio-
ribus subsidiis opus habet. Ut rem
exemplo declarem: si dixerò, Samso-
nem unius lanceæ gyro integrum
Philistæorum exercitum stitisse, ac re-
trò egisse, id certè velut magnæ po-
tentia argumentum accipietis, maio-
ris verò, si id solo armatus ense effe-
ctum dedisset; maximæ, si clavâ:
quid si dicam, illum temerè arreptâ
demortuæ asinæ mandibulâ id effe-
cisse? tum enim verò ad eodē obstupes-
citis, ut præ illâ potentia ludicram exi-
stimetis illam, quam in summis etiam
Principibus veneramur. Errat enim
verò, quisquis eorum potentiam ex

eo metitur, quòd in campum egressi
equitum peditumque multa millia
cum lanciariis & catapultariis præmit-
tant; hoc enim non potentia, sed
debilitatis est signum: argumentum
fortitudinis foret, si arreptâ Samso-
nis instar mandibulâ; inimicum ex-
ercitum in fugam agerent, strage &
confusione hostilem campum reple-
rent, tanto enim plus roboris ac po-
tentia censetur quis habere, quan-
tò villioribus armis accinctus, maiora
& illustriora facinora patrat. Tale
genus potentia hodiernâ die in DEI
Filios relucet; atque id eodē etiam judi-
cavit Chrysoströmus, DEUM tunc
maximè Divinitatis suæ specimen de-
disse, cum superbiam Ægypti, non
immissis belluis, aut evocatis è saltu
bestiis, sed infectis vilissimis ex fece
paludum fregit: *grande spectaculum,*
inquit, *DEUS universo orbi præstitit,*
*cum superbiam Ægyptiorum non de
leonibus & ursis, sed de ranis domuit &
muscis.*

III. Quæ, cum ita sint, Audito-
res, unde quæso, tanta vobis, tam-
que proterva audacia, quâ DEUM
irritare & offendero audetis: quis vo-
bis suggerit animos, tantamque te-
meritatem, ut non contenti illatis,
novas identidem, novasque injurias
illi inferatis? nil interest, num faten-
tes vos reos habeat; facilè enim ipse
animadverto, illam peccandi auda-
ciam ut plurimum à divitiarum co-
pia, & bonorum abundantia oriri.
Nec id mirum, *pecunia enim obe-*
diunt omnia, ut Salomôn testatur 29.
& vos ipsos quotidiana docet expe-
rientia

fientia. Nullā re indigeo, dicitis; a
 nutu meo pendent omnia; si licem
 forensē placet evincere, ad genium
 meum serviet Notarius; si effrāni li-
 bet litare libidini, facillē voluntati meę
 morigerantem habēbo; si aridet,
 vindictam de æmulo sumere, ad nu-
 tum præsto erit sicarius. Ita nimi-
 rum protervi & audaces Deum ipsum
 aggredimini, ipsique Cælo insultatis,
 nummis confisi, quibus omnia obsce-
 cundant: *substantia divitiis, urbs for-
 titudinis ejus*, in proverbiiis legimus,
 & *quasi murus validus circumdans
 eum*. Sed si omnia pecunię obe-
 diunt, num illum quoque subjectum
 censetis, qui pecunię Dominus est?
 edicite, quæso, si DEO murum hunc
 vestrum quantumvis opinione vestrā
 insuperabilem demoliri ac dejicere ju-
 bet, an colubrinis, aut tormentorum
 curvulium machinis opus habet? an
 non præcipuam bonorum vestrorum
 medullam camporum sulci conte-
 gunt, tempestati & aurę subjectam?
 an vobis ad incitas redigendis antiqua
 renovare prodigia necesse est, dum æ-
 tate præteritā faxis Bononię, nostrā
 verò memoriā Budę plumbo pluit?
 sed, advertite, quantulo opus sit, ad
 vos omni spe exuendos! Satis erit,
 uti fecit Achabo, negare imbrem &
 pluvias, aut fundos vestros grandini,
 nebulae, & insectis in prædam dare;
 una vermium phalanx, una brucho-
 rum aut locustarum acies sufficit,
 ut Codro fiat pauperiores. O quot
 gloriosos ac superbos divites
 per hos levis armaturę milites demis-
 sūis sapere docuit! Nunquid ejectionis

Prov. 10.
 15. & 18.
 11.

hoc medio Cananais Israelē in eo-
 rum terras induxit? an non hisce ar-
 mis Persarum exercitum, sub rege
 Sapore ad Nisibem congregatum, pro-
 fligavit? alium verò sub Carolo Re-
 ge, ad Gerundę mœnia explicatis si-
 gnis fluctuantem, in turpem fugam
 conjecit? Diodorum percontemini,
 qualem in Media exciterint famem
 minutissimi passeris; Sabellium inter-
 rogate, quomodo Thraciam rana
 parvula depopulata sint, à Cromero
 discite, qualem ruinam Massovię
 vilissimi grilli intulerint: è Plinio
 exquirite, quali strage Franciam abje-
 ctissima muscæ vastaverint; Sigonium
 sciscitamine, quā victūs & annonę
 inopiā bruchi tenuissimi Italiam fla-
 gellaverint: & tum mihi dicite, quan-
 tum DEO necesse sit, ut vos inopes
 reddat, & miserandos. Sed fortassis
 reddituum vestrorum proventus an-
 nui non isthac basi subsistunt; nec sic-
 citatem forsan, nec undarum elu-
 viem, nec vermes, nec feras formi-
 datis. Ubi ergo spes vestras colloca-
 tis? an in cambiis, heu quantum
 fallacibus! an in censu? ò quoties
 deficiente & caduco! in mensis num-
 mulariorum? ò quam infidelibus! in
 mercatura? ah quantis periculis ob-
 noxiā! nunquid navis illa institoria,
 cui merces vestras commissis, pro-
 pitius à DEO ventis impelli debet?
 quantā non curā opus est, ne allidatur
 ad scopulum, ne hæreat in arena,
 ne in prædam pyratris cedat? Quo-
 modo ergo DEUM irritare & offen-
 dere audetis Institores? & quidem eo
 ipso tempore, quo commissa Oceano

for-

fortunarum vestrarum pars maxima fluctuat? sed esto, jam portum jacta anchora puppis vestra teneat, nec dum tamen timoris expertes vos esse oportet, cum & in portu, ut Tertullianus ait, occulti non raro vorices lateant, & infida sæpe undarum malacia navim submergat: *Vis est & illa navigiis, quis ignorat? cum longè Capbarais saxis, nullis depugnata turbinibus, nullis quassata decumanis, adulate statu, labente cursu, latante comitatu, intestino repente percussu, cum tota securitate subsidunt.* Quid ergo, si alto etiamnum commissa mari navis vestra jactetur, ubi tanta DEO turbinum, fluctuum, voraginum, scopulorum, monstrorum, Tiphonum copia militat, ut in spiritu vehementi rumpere possit navis Tharsis? Sed ultra progrediamur. Si favillam tectis immittat, nunquid in fumum & cineres abibunt casæ, unde tot lucra capessitis? si contagione greges inficit, nunquid deserta stabunt præsepia, unde tot opes colligitis? si humiditate & putredine flagellat granaria, nunquid fruges marcescent, in quarum abundantia, dum alii fame tabescunt, confiditis? sed esto, signati æris copia feratis cistis conclusa, & durissimi chalybis repagulis custodita delitescat; satis tamen securitatis spondere vobis non potestis: an non enim DEUS est, qui flagro è funiculis texto accinctus, *mensas nummulariorum evertit?* O vos simplices, ô delusos! unica ab æmulis in vos concitata invidia, una calumnia, una in judicio lis intentata, vobis perdendis par est. An

R. P. Segneri Quadragesimale. K reli-

lud Prophetæ vendicat, *meum est argentum, meum est aurum?* & cum hoc probè sciatis, tam protervè tamen eum offendere præsumitis? Eia, si Principum nonnemo omnes divitias vestras, ut Josephus quondam Ægyptiorum, suæ potestati subjectas teneat, illasque ad libitum vel dare possit, vel eripere, an palàm & apertè vos ejusdem inimicos profiteri stolidissimè auderetis? cur ergo in Deum id audetis? O stupiditatem! O amentiam! O cæcitatem! quia locupletes estis, DEUM offendendi audacia vobis crescit: ego autem hanc ipsam ob causam majori iplum reverentiâ & honore dignum dico; si enim inopes essetis, levius supplicium mereremini; cum autem divites sitis & copiosi, graviori longè supplicio subjacetis, ut scilicet ad mendicitatem & inopiam redigamini.

IV. Sed demus, DEUM plenam vobis proventuum vestrorum possessionem indulgere; nunquid illorum usu ac fructu privare vos facilè potest? divitiæ, ut philosophia docet, propter se desiderabiles haud sunt, sed propter ea solùm, quæ ex divitiis sequuntur, gloriam nimirum, amicitiam, honores, parentelas, convivia, lusus, voluptates; hæc tamen omnia Divinæ Potestati plenissimè subsunt, & ab illa manu dependent, in qua Divus olim Joannes vidit stellas septem, Planetas nimirum, omnis terrenæ felicitatis dispensatores. Longum esset, sermocinari de singulis; loquamur de uno solo, quod

reliqua omnia complectitur. Sanitas & valetudo bonorum omnium fundamentum & basis est: *non est sensus super sensum salutis corporis*, ait Ecclesiasticus; ad quid enim suburbana magnifica, horti & palatia ad delicias usque exulta, si, lecto cum Rege Asia detenti, eis frui non possumus, ac medicè vivere necesse est? fructus bonorum, quæ mundus habet, non est eorum possessio, sed usus; hinc eodem Ecclesiastico iudice: *melior est pauper sanus, & fortis viribus, quam dives imbecillis & flagellatus malitiâ*. Pauper enim valens & sanus exiguo saltem, quod habet, fruitur & gaudet; dives autem infirmus inter opes, quibus abundat, velut Tantalus, torquetur: tametsi ergo fructus lapidissimi arborum vestrarum ramos gravent, vinea floreat racemis dulcissimis, penuaria vestra cupediis abundant delicatissimis; si appetitus prostratus est, si palatum corruptum, si plus nocumenti, quam voluptatis hi cibi afferunt, cui bono hæc omnia? si acutis caput torquetur doloribus, ad quid literatura omnis & scientia? doctissimus erat Angelus Politianus, nihil tamen inde voluptatis aut commodi hausit, dum molestissimis, quæ cerebrum affligebant, puncturis confixus, caput parietis allisit: si vorax gangræna peccus arrodit, quid prodest omnis vestra potentia? potentissimus erat Herodes; nec tamen tueri se potuit adversus vermium morsus, qui viscera ejus depascebantur, unde doloris impatiens ipse sibi cultro præcordia sci-

dit. Quid juvant mollissimis instrati plumis lectuli, & grabatum pretiosis saporis inumbratum, si misero Mecænatii similes estis, qui trium annorum spatium, ne unius quidem noctis somnum lassatis ex tam diuturna vigilia palpebris potuit conciliare? Et quid plura? unica febricula fortuntissimum mundi Principem potest miserum reddere & infelicem, ut Augustinus ait: *quamvis humana*, inquit, *gaudia non sint gaudia, tamen qualiacunque sint, aufert omnia ista una febricula*. Edicite! an non languoribus hæc vestrum etiam corpus obnoxium est? Sed sumus, dicetis, juvenem floridi, valetudine prosperi & firmi? quid tum? Athleticum sit vestrum robur, nunquid tamen multo molimine opus est, ut DEUS illud enervet & prosternat? unico rheumate, unâ fluxione, uno calculo renes exulcerante de illo actum est, Unde ergo tam modicus DEI timor & reverentia, cum tamen vitæ mortisque sit Dominus? *sanitas in pennis* ^{Malin} *ejus*; leni solum agitatione, uni illam ^{4. 1.} eripit, & alteri confert, rursusque huic ablatam in alium transfert. DEUM immortalem! video terrenos iudices subditis suis formidabiles se reddere, positus ob oculos, equuleis, virgis, cippis, vinculis, funibus, & ceteris tormentorum instrumentis; DEUS autem immenso tristisque morborum apparatu circumdatus, sui timorem à vobis extorquere non potest? quamvis identidem amicorum nostrorum corpora, intensissimo doloris sensu ac cruciatio, dentium, sto-

machi, renum, podagræ, ulcerum, & calculorum exerceri videamus. Certè judicum nullus in reos tam exquisitis suppliciis animadvertit; præfixum saltem à lege terminum habent eorum tormenta, & paucarum horarum spatio absolvuntur; quæ autem DEUS infligere potis est, nullis annorum limitibus circumscribuntur, suæque diuturnitate nonnunquam adeo intoleranda evadunt, ut plurimi mortem sibi violentam inferre, quàm cruciatum vitæ tam diuturnum ferre maluerint: scimus, id Titum, Aristonem & Silium Italicum fecisse, quos Plinius Junior, quamvis immeritò, summis propterea encomiis afficit. Speusippus Philosophus, paralytis doloribus impar, seipsum interemit; idem exemplum secutus est Orator Portius, ut lentas quartanæ molestias evaderet; idem fecit Clæonæus Timanthes, qui morte voluntaria diuturnos languores redemit; Sesofer Rex oculorum suorum orbitatem indignatus, omne sibi lumen illatâ morte sponte extinxit: nostrâ etiam ætate Antonius Quernus, Poëta non inamœnus, interno viscerum dolore excruciat, forcicis ictu sibi metipsum ventrem secuit. Si ergo Deo tantâ morborum varietate, illas sibi injurias vindicare, tam facile est; an non insignis stupiditatis est, tam perfrictâ in eum petulantia bacchari? Credo ego, multos sibi imaginari, se esse temperamenti tam sani, atque ex massa adeo robusta concretos, ut vulgaribus mortis telis sint impenetrabiles, ac periculis securi, nisi DEUS pestem immittat, qualis

Philippi Francorum Regis tempore Germaniam depopulata est, eâ veneni atrocitate, ut aves contagionis horrore è nidis, feræ è spelæis, è foraminibus terræ serpentes profugerint, & homines intra viginti quatuor horarum spatium unâ cum fatenti sudore, per apertos corporis poros fluente, animam exhalaverint: verùm non est opus tanto molimine, Auditores non est opus! nunquid enim celeberrimo illo Babylonæ Colosso fortiores estis? & illi tamen diruendo lapillus parvulus sufficit. Optarem ego hodie, ut cujusvis nostrum corpus pellucidum, & crytalli instar diaphanum foret, ad distinguendâ minutim innumera ossa, musculos, nervos, venas, fibras, arterias, & cartilagineas, quibus humani corporis fabrica consurgit; quis vestrum non exhorresceret, si videret, quàm facile DEO sit, structuræ, è tot minutis partibus coagmentatæ, ordinem & symmetriam turbare? Ridebitis fortassis, memores fatui illius, qui corpus sibi vitreum esse credidit, pluribus propterea annis mollibus in plumis eodem corporis situ cubare, & procul ad se accedentes rogare solitus, ne propiori accessu in se impingerent, & vitream membrorum suorum compagem frangerent: ego verò potiori jure quæror, verè nos vitro esse fragiliores, & tamen robur æri campano simile aut firmius inaniter jactare. Sapienter advertit Augustinus, vitrum naturâ quidem fragilissimum esse, si tamen probè custodiatur, longam ferre ætatem: tantâ fragilitate custodita durans.

tant per secula; cum tamen homini, quacumque cautela adhibita, pereundum sit. Horrorem incutit, quod de illo Legum & Jurisprudentiæ oraculo Baldo narratur, qui, cum castello, quem ut delicias suas in sinu fovebat, blanditus osculum daret, morsu ab eodem exceptus est, & tantillo è vulnere in furias actus subito concidit, & expiravit. O temerariam sanè hominum superbiam! qui irritare DEUM audent, cui usque adeo facile accidit, eos in momento delere. Quid tam & contra DEVM

Job. 15.
13. *Spiritus tuus? liceat cum Jobo dicere: nunquid unica pisciculi spina Tarquinio Romanorum regi vitam eripuit? pilus unicus cum lacte haustus Fabio? racemi acinus Anacreonti? musca potui mixta Adriano quarto supremo Ecclesiæ Præsuli? unica aciculæ punctura Luciae Marci Marcelli filiae Principi? Tu autem, insensate! Eum, cui tanta potestas est, nec honore, nec timore, nec reverentiâ prosequeris? & DEVM, verba sunt Danielis prophetæ pungentissima, & DEVM, qui habet statum tuam in manu sua, non glorificasti! Memini me legere, Barbarum quendam, Munutamam nomine, Vasco Nugnesio, inlyto illi Iodiarum domitori, falso delatum esse, velut læsæ majestatis reum; tentavit miser necquicquam ad se purgandum, quidquid mortis timor dictaverat: tandem, quasi peroraturus ad Ducis pedes se abjecit, manuque ejus gladii capulo reverenter impositâ, dixit; tunc credere aut suspicari possis,*

tantum me scelus in te tentasse, aut cogitasse, cum tamen te videam tam crudeli acinace accinctum, qui icæta unico hominem dividat medium? Sic natura ratiocinari barbarum docuit: nec enim credibile videbatur; hominem, qui more gentis nudo corpore, & non nisi ligneo ense armatus incessit ausurum laceffere illum, qui ferrum & chalybem rotaret. Ah Christiani! quid respondetis? Vobisne DEUM irritandi animus sit, quibus apprimè perspectum est, quantum vos inter, vilissimos terræ lumbricos, & DEUM, qui absolutissimus Dominus est, discrimen intersit? non ille tantum gladium ad latus pendentem gerit, sed quidquid fulminum nubes abscondit, quidquid antra & spelæa ferarum nutriunt, quidquid toxici latet in herbis, quidquid est gurgitum in profundo maris, quidquid flammarum in Vesuvio ac Ætna exardescit, tot arma gerit fastui vestro retundendo; & hunc non formidatis? an armis hisce elidendis clypeum fortè & parmam obtendetis? si uni febriculæ, uni fluxioni, gangrenæ, aut stillæ apoplecticæ imperat, actum est de vobis; quid ergo fiet, si manum fulmini, tonitruis, turbinibus, & terræ concutiendæ admovebit? an inanem vilissimi homuncionis fastum infringere non poterit, qui nutu unico vastos montes in pulverem disjicere, maria siccare, solis splendorem extinguere, totamque tellurem in nihilum redigere potest? Verissimè dixit Jobus, *vidi eos, qui operantur iniquitatem, stante DEO perisse: adver-*

Dan. 10.
24.

advertite: non ait; fulgurante, nec fulminante, sed flante; si enim DEO placitum fuerit, uno nos oris halitu distillabit: *spiritu labiorum suorum interficiet impium.*

V. Nec ille absolutissimus duntaxat vitæ Dominus est, eamque unico oris sui halitu, *spiritu labiorum suorum*, distillare potest; sed etiam id executioni dare potest modo ac tempore penitus insperato, cumque id minimè suspicamur. Rectè observat Tertulianus, DEUM, dum homini mortem intentat, semper quidem se formidabilem reddere, tunc autem præcipuè, cum mors nos occupat, quando vita maximè esset in votis: *multò enim violentior mors est, inquit, quam tunc mors affert, cum jucundius est vivere, in exultatione, in honore, in requie, in voluptate.* Ut quid ergo, juvenes lascivi & indomiti, alienæ castimonie insidiando DEUM tam graviter lacestis? cur vos avari & eversiones, accumulandis per fas & nefas nummis intenti? cur vos ambitiosi, honoris fumos captando? cur vos, parentes improvidi, stabiliendis parentelis ac familiis? cum tamen ille telam intentionum vestrarum, quam tanto studio texitis, unico ictu interciderè possit, cum totius tam laboriosæ texturæ jacturâ. Quis satis explicet, quantum laboris quondam insumpserit Bibulus, Senator Romanus, ut ad triumphum pertingeret, quantos exterorum, bello lacestos, de vitæ statione dejecerit, quot non telis veneno illitis sustulerit, quantos acutis confoderit mucronibus: sed ecce, dum spei

sua apicem attingisse se credidit, modum Deus invenit ejus consilia evitendi: nec multis opus erat impensis; mortem ad Capitolii limina constituit, non romphæâ accinctam, aut telis instructam, non balistis & catapultis formidandam, sed unâ tecti tegulâ vel imbrice armatam: tecti tegulâ enim verò, tecti tegulâ, quæ Bibuli, Capitolii limen gloriose subeuntis, allisa capiti in curru triumphali sedentem occidit, atque unâ laurum in cupressum, tripudia in luctum, plausus & acclamationes in lessum & nœniam convertit. Unde ergo, ô peccatores! tantæ potentie tam modicus in vobis timor est, ut eam non solum liberrimè irritare, sed eidem etiam superbè insultare audeatis? illorum vestigiis insistentes, de quibus Jobus ait: *Audacter provocant DEUM!* Ego, ut veritatem vobis ingenuè profitear, causam tantæ securitatis studiosè inquisivi, sed pace vestra invenire hætenus, etiam post longam indaginem haud potui. Videor tamen, ex impiorum numero aliquem respondentem audire: frustra te fatigas, nos ipsi hujus rei causam tibi aperiemus: & nobis initio formidabilis visa est DEI potentia, quam usque adeo hætenus exaggerasti, neque irritandi eam nobis animus fuit, sed experientia nos fecit audaces; patrato enim primo flagitio, nihil infortunii experti sumus, subinde animosiores facti scelera sceleribus cumulavimus, à stupris in incestus, ab odio in vindictas, à linguæ licentiâ in blasphemias nos præcipitavimus: & tamen etiamnum vivimus,

Isaia 11.

Lib. de anima c. 42.

Job. 12. 6.

opibus abundamus, longam liberorum
feriem numeramus, copiosos amicos
& clientes habemus, ipsimet æmuli
& inimici nos reverentur, cur ergo ti-
meamus illam potentiam, quæ, quan-
tumvis fortè aliis, nobis tamen mini-
mè timenda videtur? Quid? vobis
minimè timenda? O DEUS! hunc
tui contemptum dissimulas? hanc ar-
rogantiam audis, & sustines? heu fru-
ctum longanimitatis tuæ! *Indulxisti,*
Domine, indulxisti; sed quo emolu-
mento? nunquid glorificatus es? Imò
contraria omnia! &, ut Isaia verbis

Isa. 16. 15. Ubi ergo morantur fulmina, quibus

innocua turrium cacumina, & tem-
plorum tholos nequidquam feris? in
impios potiùs ea dirige ac torque:
quorsum enim jubes, sacros oratores
tui potentiam brachii populis annun-
tiare, si eam non manifestas, nosque
pudore confusos, ac velut mendaces
Auditorum ludibrio prostituis? Con-
dolere jam possum prophetis tuis, Jo-
nae & Jeremiæ, quòd tuis imperiis re-
fractarios se ostenderent, ne scilicet
populorum fabula, & gentium ludi-
brium fierent. Credebam equidem,
me hodiernà die salutarem Nominis
tui timorem & reverentiam Audito-
rum animis ingenerasse, sed video iis
crevisse audaciam, tuæque bonitatis
noxiam eos fiduciam concepisse; ego
autem, qui totà die cum Propheta

Jerem. 20. 8. vastitatem clamito, vastitatem, stabo
delusus, & Auditorum sibilis explo-
dar. Sed, ò me fatuum! qui DEO de-
lirus obloquor, cujus providentiâ &
sapientissimâ dispositione omnia gu-

bernantur! Eja peccatores! ultro vobis
permitto, quod objicitis! nullas
hactenus DEO pœnas dedistis; felices
vivitis & fortunati: quid ergo?
an minùs propterea vobis timendus
DEUS? O sequelam falsissimam!
nego illam, & pernego: quin ex hoc
ipso infero, vos Ei plus timoris & re-
verentiæ debere. Audite, quid di-
cam, & ego noxium vobis errorem
eximam, vosque evidenti ratione con-
vincam. Quòd DEUS hactenus in
vos pro meritis non animadverterit,
duabus de causis accidisse credendum
est, quòd scilicet aut condonavertit
vobis pœnam, aut quòd distulerit; al-
terutrum enim ex his duobus affirma-
re necesse est: Fingamus condonasse,
tantò ergo magis timendus est Deus;
quantò enim facilior hactenus in con-
cedenda venia fuit, tantò inclemen-
tius eam deinceps negabit, nam pa-
tientia irritata in furorem converti
solet. Misericors est DEUS, sed unà
est justus: *Dulcis & rectus Dominus;* cum
ergo clementia suo hactenus of-
ficio functa sit, suas etiam Justitia par-
tes implebit: *quale enim est, ut DEUS*
præcepta constituat, non executurus; ut
prohibeat, non vindicaturus? clamat
Tertullianus. Quis Principum est, qui
nunquam puniat, & semper condo-
net? certè moderatus rigor custos est
legum, obsequii exactor, innocentia
tutor, & basis regnorum: & quemad-
modum largiti interdum veniam, est
clementia & pietatis argumentum;
ita nunquam punire, ignavi animi
signum est: quantò ergo plura tibi
DEUS indulxit, tantò magis cum ti-

me. Quodsi DEUS non condonavit, sed solum distulit debitas peccatis tuis pœnas, ut eas vel in futura, vel in præfenti adhuc vita, citius aut ferius exsolvas, hæc mora vindictæ nequiquam temeritatis, sed timoris materiam tibi præbet; timendum enim meritò est, ne fræna furori suo laxet, omnemque suam indignationem uno velut impetu, torrentis instar, in te effundat. Heu quàm terribilis erit Divinæ Justitiæ furor, toto tunc pondere capiti

Isa 8 15. tuo incumbens? *quasi flagellam inundans.* Cavete igitur, cavete! ne lenta divinæ dexteræ mora temerarios vos reddat & audaces, sed humiles potius, pavidos & cautos. Si secus feceritis, rupto tandem aggere exundabit *Eccl 39. 28.* Divina Nemesis, ut Ecclesiasticus loquitur: *Quomodo Cataclismus aridam inebriavit, sic ira Domini gentes, quæ non exquisiverunt illum, hereditabit.* Et quando tandem furoris impetum usque adeo horrendum in vos exonerandum existimatis? Dicam, sed quiescamus tantisper, ne longiori sermone vobis tedium pariam. Vos interim alteri sermonis parti vacuas aures servate, quæ, ut spero, non inamœna, nec ingrata vobis erit.

P A R S A L T E R A.

VI. **Q**uodnam sumendæ de impio vindictæ tempus DEUS determinaverit, nemo sanè certâ conjecturâ assequetur, quò tardiori, eò graviore manu ferit: Hoc à secreto DEI judicio dependet, cujus notitiam *actor. 1.* sibi soli reservavit: *Qua Pater posuit in sua potestate.* Hac de causa veteres

dicere solebant, *Dii laneos pedes habent.* Tam inobservati enim immiment, ut eorum adventum nullâ diligentia prævertere possis. Si tamen, ut agnovit Hieronymus, *de præteritis futura noscuntur;* horam si non certam, saltem à certa non multum distantem statui posse existimo. Per spectum vobis esse arbitror modum illum mirabilem, quo Civitas Hierichuntina à Jolue fuit expugnata. Et Ducis imperio Arca fœderis civitatis mœnia septem diebus matutino tempore obibat, præcedentibus in fronte armatorum agminibus, populo inermi inter festivos tubarum ac lytuorum, quos sacerdotes inflabant, clangores ponè subsequente, usque dum dies septima illuxit, quâ, eodem tubarum sonitu perstrepete, tandem muri conciderunt, & urbs capta est. Hunc successum, cunctis notissimum, finite, quæso, more meo contempler, & expendam. Cùm Primâ die obsessi Hierichuntis incolæ instructam hanc aciem ordine suo procedentem è muris spectarent, cùm tubarum clangorem auribus exciperent, quo terrore consternatos fuisse miseros existimatis? an non despertienda jamjam in turmas agmina ad assaultum expedita, moxque in munimentis comparitura putaverint? cùm verò tantum apparatum nullo successu evanuisse intuebantur, an non ex metu respirasse, & animos resumpsisse creditis? cùm secunda die eandem pompam institui cernerent, obsessorum timor in admirationem versus est, neque capere poterant, quo fine tam insolitos vanosque

nosque strepitus hostis concitaret. Die tertia admiratio in risum & cachinnos abiit, cum frequenti jam experientia nossent, cassa brutaque esse fulmina, quæ hostis minaretur. Quartâ, quintâ & sextâ die, cum animi erescerent obsessis, vos mihi risus, ludibria, sannas, sibilos & clamores cogitate, qui è murorum ambitu audiebantur! Dixerint enim verò: festivus sanè est hic tubarum concentus, novum hoc scilicet stratagema, non machinarum vi, sed inani sono munitissimas velle urbes expugnare! Eia! clangite alacriter; nos ad musicam vestram choros ducemus. Num fortè strepitu nos terrendos esse arbitrâmini, quos arma non terrent? erratis infani; nolite nos stupidas volucres credere, quæ fragore & strepitu consternatæ decidunt. Eja! si animus vobis est, ponite tubas, manum capulo admovete, & tum milites vos esse credemus. Hunc in modum è muris & propugnaculis obsessos obsidentibus insultasse verisimile est; & si unquam vel formido minor, vel risus effusior erat, id die septimâ crediderim accidisse, postquam tot jam securitatis argumenta præcesserant. Sed ecce! illo ipso temporis articulo universalis murorum ruina incubuit: *Septimo circuitu clangentibus tubis muri illi corruerunt.* Vos ipsi nunc iudicate, num tristes magis, magisque inexpectata hæc strages accidere potuerit. Adhuc infelicibus risus natabat in labris, cum repente labi incenia, præcipitari tures, propugnacula inclinari, omnia ruinis involvi, audiri morientium ge-

Iosue 6.
20.

mitus, crepare ictus, hiare vulnera, discerpi omnia, confuso clamore & ululatu misceri cuncta viderunt. Interea hostilia Israelis agmina, aperto per murorum ruinas libero accessu, per obsessorum cadavera, prius sepulta quàm mortua, in Urbem penetrant, intorquent lanceas, stringunt acinaces, occupant vias, irruunt in domos, civiumque reliquias, nullo veniente loco concessio, trucidant ac macerant, urbe tota ad extremam usque internecionem deletâ.

VII. Ad propositum modò redeamus, Auditores: paulò ante ex me scire desiderastis, & quando tandem impii ruinâ supremâ occupandi sint? respondeo cum propheta Isaia: quando minimè cogitabunt: *Subitò, dum non speratur, veniet contritio eorum*: conuenit enim, tunc præcipuè DEUM injurias suas ulcisci, quando sui securi, aut minas explodunt, aut Divinæ potentix illudunt, in vitiorum veterno, velut profundo somno consopiti. Eri-igitur, Zelosi sacerdotes Divini Verbi tubam inflant, obstinatum humani cordis propugnaculum obsident, clamant, insonant, minantur, exterminium annuntiant: *Clama, ne cesses, quasi tuba exalta vocem tuam, & annuntia populo meo scelera eorum, & domui Jacob peccata eorum.* Impii cum primò perorantem audiunt, terrore consternati arma sacræ orationis arripiunt, Divinorum Sacramentorum clypeo se obtegunt, ut ruinam imminentem effugiant; cum autem innoxie evasisse se vident, & easdem è cathedris minas ingeminari audiunt, timore in admira-

ratio-

rationem verso: ecquid tandem, multitant intra semetipsos, clamores hi Stentorei ac inanes, in dies nobis ingesti? cum tertio eandem sibi cantilenam occini intelligunt, admiratio mutatur in risum, risus in contemptum, contemptus in temeritatem, temeritas in aperta ludibria & sibila, passimque in conventiculis, & domibus oratores sacros cum cachinno explodunt: *Audiunt sermones Domini, Ezechiele teste, & in canticum oris sui vertunt illos*, quin in indiscretum eorum Zelum aculeatis criminationibus invecchi; audistis, inquam, quam bene buccinator iste hodie tubam inflaverit? & quod tandem collimant hi Stentores? an ut clamoribus, & corporis gestulationibus nos terreat? credat illis, qui volet; ego rideo fabulosas eorum minas, videoque, antiquam illos trambem recoquere, eosdem modulos repetere, omniaque clamoribus ad tædium & nauseam usque ingeminatis absolvi. Ubi sunt calamitates, & malorum Ilias, quam minantur? *Vbi est Verbum Domini, veniat!* ubi morbi, ubi egestas? nos pinguiori Minervæ, & meliori vitium robore valemus, quam ut fidem illis tam facile adstruamus. Eja miseri & infelices! bene est; expectate tantisper, expectate, & experiemini, hanc ipsam esse horam, quæ vobis erit suprema. Cum incredulitas vestra pertinaciæ apicem attigerit, tunc serò nimium cognoscetis, quid ille tubarum sonitus sibi voluerit; dum risus vobis adhuc in labiis natabit, DEI in vos ira incumbet, tuncque ineluctabili ruinâ oppressi, nec

R. P. Segneri Quadragesimale.

quidquam clamabitis; heu nos perditos! ecce sanguinem, stragem, excidium, desolationem, incendia, pestem, mortem! & hos inter ululatus attoniti vitæ finem facietis, damnati propè citius, quam extincti. An fidem dictis negatis? Ocyus sacrum Codicem arripite, & Divina oracula auscultate: Balthasar Chaldæorum *Dan. 4. & seq.* Rex, dicite, quandonam fatalis in patrie manûs indicio mortis nuntium accepit? nonne tunc, cum illum minime expectaret? assidebat enim mensæ opiparæ, concubinarum coronâ cinctus, vinumque ex ijs ipsis vasibus libabat, quæ quondam è Templo DEI sacrilego furto abstulit. Nabuchodonosor Babylonis Monarcha, quandonam vocem cælicus allapsam sibi que tam funestam audivit, quâ ad bestias & silvas damnatus est; nunquid cum minime sibi timeret, & inter assentatorum turbas, Regni sui magnificentiam superbe jactaret? Antiochus Syriæ Rex, quandonam morbo illo execrabili divinitus percussus, & in desperationem actus est? nunquid cum sui securus fastuque tumens, conscenso curru Hierosolymæ immineret, sanctæque illi Urbi excidium minaretur, Sennacherib Assyriorum Dominus, quando Angelica manu percussus, ac cum toto suo exercitu deletus est? nunquid cum stolidâ arrogantiam inflatus divinæ potentiam insultaret, quali verò Hierosolymam è manu sua, tot assuetâ triumphis, eripere non posset? Jezabel Israëlitis Regina, quandonam intentatas sibi à Deo *4. Reg. 9. 30.* minas, quoddam à canibus devoranda cl-

L. set,

fet, adimpleri experta est? nunquid cum excluso, aut suppresso omni DEI timore, ad palatii sui fenestras superba confisteret, & iniquam Principatus possessionem novi conjugii foedere stabilire cogitaret. Atque ita, si totum illorum catalogum evolveritis, in quorum capita irritati Numinis furor gravius incubuit, id tunc accidisse invenietis, cum aut improvidi id minimè timerent, aut temerarii & arrogantes DEO illuderent. Nunquid & nobis æquè tristis interitus expectandus est, si pari insolentiâ DEUM provocare

audemus? minatur Apostolus: cum dixerint, pax & securitas, pax nimirum de præsentibus, & securitas in futurum, tunc repentinus eis superveniet interitus.

VIII. Credamus ergo firmissimè, Deum nostrum non esse Deum stupidum, & imbellem, qualem antiquitas sibi finxit, & ideo potentissimam ejus manum summè esse formidandam, dum videmus, Eum solis armorum funiculis, id est, vilissimo armorum genere, funestam de nobis vindictam sumere posse. Id si huc usque distulit, non decrescere, sed augeri debet ejus timor & reverentia; aut enim condonavit supplicium, & tunc Divina bonitas obsequiis est demulcenda, non irritanda novis flagitiis, ne graviore deinceps manu in nos sæviat; si verò differet vindictam, uberiorem longè trepidandi materiam habemus; periculosa enim sunt istæ induciæ, soletque plerumque accidere, ut continuata prosperitas, & imaginaria impunitas, oblivionem pœnæ pariat, & peccati contemptum.

SERMO SEPTIMUS.

DIE MERCURII POST PRIMAM DOMINICAM.

Cum spiritus immundus exierit ab homine, ambulat per loca arida, querens requiem, & non invenit. Matth. 12.

I. A quondam fuere tempora, Auditorum, ubi magnæ fortitudinis argumentum erat, si mortales feris silvestribus, quas vel saltuum latebræ abscondunt, vel pratorum viridaria nutriunt, innoxie dominantur; summumque industriæ credebatur, urorum ungues, aprinorum dentium falculas, viperarum morsus, scorpionum puncturas evasisse. Præsens, quam vivimus ætas, hanc antiquorum simplicitatem & mentis inopiam ridet; nos enim audaciæ limites amplius exten-